

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megörzészére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők

XX. évfolyam 86. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914. április 16

Megszavazták a 3 milliós kölcsönt.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

A tegnapi városi közgyűlésnek két érdekesebb mozzanata volt.

A Szent László-téri bódé régen huzódó ügyében akként határozott a törvényhatóság, hogy az engedély nélkül épített bódét el kell bontani.

A másik fontos dolog a 3 milliós kölcsön felvételének megszavazása. Ezáltal a város abba a helyzetbe jut, hogy megkezdheti a középítkezéseket s munkát adhat az iparosoknak. Ez olyan fontos érdeke az egész városnak, hogy nem lehetett nézni, vajjon később 1 százalékkal talán olcsóbb kölcsönt kaphatott volna a város. Itt nem volt szabad most merev pénzügyi tekintetekkel mérlegelni a kérdést. Munkát adni a dolgos kezeknek — ez a legfőbb kérdés.

Végül csak helyeselni lehet a törvényhatóság azon méltányos eljárását, hogy Bordé Ferenc főjegyzőnek, a 30 éves buzgó, derék tisztviselőjének súlyos betegsége alkalmából gyógyítási céljára 2000 koronát szavazott meg.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: Hlatky Endre főispán elnökölt.

A törvényhatósági bizottság tagjai csekélyebb számmal voltak jelen.

Az előző napi tanácskozás jegyzőkönyvének hitelesítése után áttértek a még hátralevő ügyek tárgyalására.

Hozzászólás nélkül elfogadták a tanács javaslatát, hogy a nagyváradai tüdőbetegszanatóriumnál, a csatornázás helyett egyelőre a város a Priszter-féle szennyvíztisztító telepet állítja fel.

Eppen így elfogadták a szabályozás alá kerülő városrészekben a kivételes házadómentesség engedélyezésének kérelmezése tárgyában előterjesztett tanácsi javaslatot.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara az iránt kereste meg a várost, hogy a

házberadó alapjául szolgáló nyers haszonértékből az üzleti célra felhasznált vízdíjat számítsák le az adó alapjául szolgáló házbérből. A tanács azzal terjeszti elő a kérelmet, hogy az adóhivatal közegei az adóvállomáson erre figyelmeztetik a háztulajdonosokat.

Dr. Moskovits József szólott a kérdéshez. A tanács javaslatában már benne van, hogy a házbéradók bevallásánál figyelmeztetik a háztulajdonosokat, hogy a műhelyeket és üzleteket terhelő vízdíjakat ne számítsák be a házak jövedelmébe. Ezért megnyugvással fogadja el a tanács javaslatát.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

A Körös partfal világítás költségeinek a törzsvagyton alaphól való előlegezése tárgyában elfogadták a tanács javaslatát.

Lebontják a bódét.

A Szent László-téren engedély nélkül épített házikó ügyében a tanács a házikó meghagyását javasolta.

Dr. Adorján Emil kifogásolja, hogy a városi vasut most már nem az építési költség felét, csak bizonyos évi összeget hajlandó fizetni az ide csempészett házikó építési költségeiből. Hogy került 10,000 koronába ez a kis épület? Indítványozza, hogy a ház elbontását mondják ki; de ha ezt nem fogadják el, határozzák el, hogy az épület felét bontsák le, felét pedig adják ki nyilvános árlejtésen. A városi vasutnak ne adjon semmi raktárhelyet a város.

Czeglédy Jeremiás csak az első részét fogadja el az Adorján indítványának. De ha ezt nem fogadják el, adják ki felét 600—700 koronáért, a másik felét a villamos vasutnak 300 koronáért adják ki s ezt az ávi 1000 koronát gyűjtsék össze a Kossuth-szobor alap javára.

Dr. Medvigy Gábor nem fogadja el az indítványokat. Arról van szó, hogy az engedélyt utólag megadják-e. Tudni kell, különösen a városi tisztviselőknél, hogy engedély nélkül nem szabad építeni. A házikóra szükség nincs. Esztétikai szempontból sem s mert jogokat ad fel a város a villamos vasuttal szemben. A köz érdeke ellen áll a bódé s annak idején nem adták volna meg arra az építési engedélyt. — A város autonómiáját meg kell védeni s

mikor ezt éppen ezt egy városi tisztviselő sértette meg, e felett nem térhetünk napirendre és hogy ez a jövőben ne történjék, indítványozza, hogy az építkezési engedélyt utólag sem adja meg a törvényhatóság. A továbbiakra nézve, ami az anyagi kérdést illeti az illető tisztviselővel szemben, e felett majd határoz a törvényhatóság később.

Köszeghy József főmérnök részletesen ismerteti, hogy a Szent László tér aszfaltozása és vasuti vágányok szaporítása miatt egyesítették a régi két bódét a mostani újjal. Teljesen jóhiszeműleg, a város érdekében jártak el. Egyszerű építkezéstről van szó, de nem autonómia sérelméről. A bódéra szükség van. A villamos transformátornak hely kell s a vasut is követelt helyiséget. A körülmények hozták létre a mai állapotot. A Szent László-tér perspektíváját nem sérti a bódé, mert parkirozzák majd a teret s akkor nem lesz utban a bódé. Ilyen épületek vannak külföldön is. Ha teljesen elkészül a bódé, nagyon csinos lesz az.

Dr. Adorján Emil válaszol a főmérnök beszédére. Berlinben stb. most már minden ilyen épületet a föld alá helyeznek. Mivel Medvigy Gábor indítványa egyezik az övével, indítványának első részét visszavonja s a Medvigy Gáborét pártolja.

A közgyűlés többsége dr. Medvigy Gábor indítványát fogadta el s a házikó lebontását mondta ki határozatként.

A villamosmű alkalmazottainak a családi pótlék helyett 10 százalék drágasági pótlékot szavaztak meg.

A gyermekmenhely bizottságába a tagokat megválasztották.

Hosszabb vita fejlődött ki Garay Géza számtiszt 3 havi szabadságidő engedélyezése iránt beadott kérelemnél. — A tanács a szabadságidő engedélyezését javasolta.

A közgyűlés visszaadta a kérvényt azzal, hogy állapítsa meg a tiszt főorvos, miszerint Garay betegsége olyan természetű-e, hogy hivatalát a kért szabadság idő után elfoglalhatja-e, vagy a nyugdíjazás iránt kell az eljárást megindítani.

A 3 milliós kölcsön.

A tanács előterjesztette a Pesti Hazai Takarékpénztár, a Magyar Jelzálog Hitel-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes iakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyisintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

bank és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank együttes ajánlatát, a mely szerint 3 millió kölesönt adnak Nagyvárának, 50 éves törlesztésre, 5-70 százalék annuitással, 89-es árfolyam mellett, 2 százalék stornodij kikötésével. Ez évben 2 milliót, a jövő évben a 3-ik milliót folyósítják. A felhasználásig az összeg náluk kamatozik maximum 4 százalékkal.

A tanács az ajánlat elfogadását javasolja.

Balogh Döme drágának találja a kölcsönt, mert a levonásokkal alig kapunk 2 és fél milliót a 3 millióból. A pénzt is csak részletekben kapjuk, holott a helyi pénzintézetekben lehetne magasabb kamat mellett gyümölcsöt tenni. Olesőbb kölcsönt is kaphattunk volna, külföldről. A kötvény kibocsátást is ki lehetett volna a kormánynál eszközölni. Kiséreljék meg. Indítványozza, hogy utasítsák a polgármestert, miszerint a kölcsönkötvények kibocsátása ügyében járjon el.

Dr. Hoványi Géza szakszerű, világos beszédben megmagyarázta a dolgot. A koalíciós kormány Pozsony, Zágráb és Fiuménak megadta a kölcsön kibocsátási jogot. A mostani pénzügyminiszter azonban a városok hasonirányu kérelmét megtagadta, mert akkor a városok elárasszák a pénzpiacot a kötvényekkel s ezáltal az értékpapírok kursát tönkre teszik. Mikor azonban a mostani pénzválság érezte káros hatását, a pénzügyminiszter kijelentette, hogy ha fix számlázási áron külföldi tőkét hoznak be s erre a komoly ajánlatot bemutatják, ezekre engedélyezi a kibocsátást. Ilyen ajánlat azonban nem lett felmutatva, csak megbízásokat kértek igen sokan, hogy kölcsönt szerezzenek külföldről s ezek csak a provizóért házaltak, de nem külföldön, hanem afővárosi pénzintézeteknél és kompromitálták a városokat. A magyar városok kongresszusa foglalkozott a kérdés-

sel s kérték a kötvény kibocsátási jogot. S mivel ez nem vezetett eredményre, azt kérték a pénzügyi kormánytól, hogy az állam vegye fel a városok részére szükséges milliókat s adja a városoknak. A pénzügyminiszter ezt meg is ígérte s ez a 3 millió is a városok részére szánt első 50 millióból van. A most megajánlott 3 milliót nem szabad elszalasztani, mert nagy a munkanélküliség és a városnak munkát kell adni. Majd rátér arra, hogy drága-e valóban a most megajánlott 3 millió. Az annuitás, ha a 89 százalék árfolyamot is beszámítjuk 50 évre, 6.32 százaléknak felel meg, s ha a tőkötörlesztést beszámítjuk, 5.82 százalék, ami elég kielégítő. Ezt a kölcsönt a városi munkák megkezdésére fel kell venni. A 3 millióból most a város, az első félévi levonások és árfolyam különbözet miatt 2.670.000 koronát kap a város. — Az ajánlat elfogadását javasolja.

Hlatky Endre főispán figyelmezteti Balogh Dömét, hogy a kötvény kibocsátásra vonatkozó ajánlatát a jövő gyűlésre írásban adhatja be, mire Balogh Döme indítványát visszavonta.

A kölcsön ajánlatot elfogadták.

*

Dr. Várady Ödön és dr. Medvigy Gábor indítványát, hogy a súlyos beteg Bordé Ferenc főjegyző részére, gyógyítási költség címén 1500 koronát szavazzon meg a törvényhatóság.

Dr. Hoványi Géza indítványozta, hogy 2000 koronát szavazzanak meg a főjegyző gyógykezelésére.

Balogh Döme ellenzésével szemben egyhangulag elfogadták dr. Hoványi Géza indítványát.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Drágább lesz a színházi bérlet.

Az igazgató árfelemelést kapott. — Nyolc órákor kezdik az előadásokat.

*

A színházi bizottság elé érdekes kérelemmel lépett tegnap Erdélyi Miklós színház igazgató. Mint az alábbi referációból kitűnik, a derék direktor a jövő szezontól kezdve árfelemelést kért és kapott a színházi bizottságtól a páholy és zsöllye ülésekre. Az árfelemelés nem terheli csak a bérlőket, akik drágábban fogják kapni a jövő szezonnra a bérletet.

A drágításnak a bérlők semmi esetre sem fognak örövendeni. Igazságtalanság volna azt mondani, hogy a direktor nem érdemli meg azt a kis anyagi hasznot. Elvégre szép ígéretet tett a jövőre vonatkozólag.

A bizottsági ülés tulajdonképpen a közgyűlésből szakadt ki. Még tartott a nagyteremben a vita, amikor Hoványi Géza megnyitotta az ülést. Megható volt, hogy a színházérek milyen impozáns számban jelentek meg. Ott volt Rimler Károly, Köszeghy József, Lukács Ödön, dr. Várnai Ferenc, Stark Gyula, Miskolczy Barnabás, dr. Thury Kálmán, dr. Popovics Miklós, Breider Ármán, Schwartz Izidor, Pényes Manó, Siket Traján, Demetrovics Elek dr., Erdélyi Miklós és Juricskay Barna.

Az elnök jelenti, hogy Erdélyi Miklós beadvánnyal fordult a bizottsághoz. Azt kéri, hogy szeptember 1-től a páholybérletek kedvezményével 25 százalékot, a zsöllyéknél az eddigi 40 százalék helyett szintén 25 százalékot kapjanak a bérlők.

Rimler Károly: — Meg van rá az indoka?

A bizottsági tagok helyeslőleg szólnak

SZÁZ MAGYAR ÍRÓ SZÁZ LEGJOBB NOVELLÁJA.

Munkával elfoglalt embernek nem igen jut ideje arra, hogy hosszabb szépirodalmi munkával szórakozzék. Az idővel gazdálkodni kell. Azért keressük a rövidebb lélekzetű írásokat. Ez a jelenség látszik irodalmunkon is. Termelésünk ilyen rövidebb dolgokat produkál. A novelláknak van közönségük. Csak természetes, hogy mikor „száz magyar író száz legjobb novellájáról” van szó, nem sajnál az ember kisebb áldozatot. Ilyen kis áldozatot hoztam a napokban a magyar irodalom oltárára, meghozattam a fenti mondattal reklámozott könyvet. Most aztán elmondhatom azt is, hogy semmit sem bántam jobban, mint ezt az 1. mondd: egy koronányi (postaköltséggel együtt számított 1 koronányi), áldozatot. Hogy miért? Az alábbiakból kiviláglik.

Kenyerem javát megettem, sok mindent olvastam már, de soha, még álmomban sem jöttem arra a gondolatra, hogy irodalmi kérdésben nyilvános kritikát mondjak. Ez egyszer azonban jóérzésem unszol, írnom kell. Szeretném megmenteni néhány embertársamat attól az undortól, amelyet éreztem, amikor a könyvet letettem. — Hogy a magyar

irodalmat ilyen csúfosan és szónélkül gyalázhassa valaki, sohse hittem.

Egy igazán csinos külsejű, sokat ígérő könyvről, az Érdekes Ujság Dekameronjának I. kötetéről beszélek. — A szerkesztő előszavából veszem a következő idézeteket: „Ahol száz magyar író, s mindegyik a maga legjobb novellájával, kér szót, ott a szerkesztő bizvást hallgathatna!” — „Mindegyik író azt a novelláját engedte át a Dekameron számára, melyet . . . maga legszebb és legjobb munkájának tart.” — Azt akartam, hogy a magyar irodalom világszereplésének első (?) korszakából maradjon meg egy halhatatlan tükör, mely e kornak íróit, a magyar elbeszélés mestereit (Nono!) mutatja. „Hogy mikor végre az egész kulturvilág figyelme ráterelődik a magyar irodalomra, . . . e gyűjtemény mutassa meg . . . , hogy a magyar novella egészen sajátos műfaj.” — „Itthon becses lesz, mert a mi irodalmunk (?), külföldön értékes lesz, mert teljes képét fadja a világba most bevonuló magyar irodalomnak!” — Tessék elképzelni, mit vártam ilyen előszó után?! Hogy mit kaptam, azt elképzelni ugy sem lehet.

Szegény magyar irodalom! Mivel érdemelt meg ezt a arculesapást?

Ha az a szerkesztői előszó igaz lenne,

szégyelném, hogy magyar vagvok! Ha a Dekameronban lévő novellák valóban íróik legjobb és legszebb munkái lennének, akkor egyik-másik magyar író a tisztességes társadalom megvetését érdemelné írásaiért. Igazán vigasztaló, hogy csak ők maguk tartják legszebbnek. Ez rájuk vall. Izlés dolga. De ezért nem irigyeljük őket. Hogy azonban ezek az írók jellemeznék a magyar irodalom világszereplésének első korszakát, hogy ezek az írók a magyar elbeszélés mesterei lennének, ez ellen a magyar közönségnek tiltakoznia kell.

Azt mondja a szerkesztő: „Végre a kulturvilág figyelme is ráterelődött a magyar irodalomra” Tetszik látni? Tehát Jókai, Eötvös Mikszáth, Petőfi, Arany stb. mind ismeretlenek a kulturvilág előtt! Ezt a bókot köszönje meg a külföld. Node, nem kell busulni. Azért van az Erd. Ujs. Dekameronja, hogy segítsen a bajon. A következő kötetekben helyet kap majd Jókai, Mikszáth, Csolnoky Viktor és még néhány író, mert hát „ezeknek damaszkuszi pennája finomította a magyar novella mai, kikristályosodott formáját.” — E nagy nagy nevek tulajdonosai bizonyára tiltakoznának e kétes értékű dícséret ellen. Nem valmi jól érezhetik magukat ebben a vegyes társaságban. A szer-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA

DAJKOVITS

SPECIALISTÁJA

Nagyvárad.

Sas-palota.

közbe. De Schwarz Izidor ellenvéleményét jelent be.

— Még abba is belemegyek, hogy a bérlők csak 20 százalék kedvezményt kapjanak, de ellenszolgáltatást kérek a direktortól! Még pedig azt, hogy ezért a 13—14000 korona haszonért a direktor vállalja át a várostól a színház közterheit. Amit a közönség fizet érte. Mert t. bizottság, szerény nézetem szerint hadd fizessék meg azok a színházi költségeket, akik élvezik a színházat. Miért fizessen pl. telefont vagy rendőrséget az, aki nem jár színházba? . . .

Miskolczy Barna: Nem engedjük üldözni a bérlőket!

A bizottság leszavazza az indítványt és megadja a direktornak az árfelemelési jogot.

Erdélyi Miklós hálás köszönetet mond ezért és igéri, hogy a jövőben igyekezni fog, hogy társulata ellen semmi kifogás ne legyen. (Eltetik a direktort!)

Végül bejelenti, hogy a mai naptól kezdve 8 órakor fognak kezdődni az előadások. A bizottság ezt örömmel veszi rudomásul.

Az [abbáziai tanácskozás.

Bécsből jelentik: Berehtold gróf most találkozott Abbáziában Avaina herceg olasz külügyminiszterrel. Jól értesült olasz részről a következőket tudták meg az olasz és az osztrák és magyar külügyminiszterek tanácskozásának tárgyáról:

Ausztria és Magyarország és Olaszország e két vezető államférfiának találkozása megadja a keresett alkalmat egy sereg olyan kérdés megvitatására, a melyekben a két állam érdeke találkozik. Ausztria és Magyarország és Olaszország törekvése az, hogy az Adria-tengeren megtartsa az egyensúlyt. Meg kell vitatni azonkívül különböző kérdéseket, a melyeket csak másodrangú fontosságúnak lehet mondani, a melyek azonban együttvéve nagy jelentőségűek. Ilyen például a Duna-Adria vasút kérdése, a melyről el kell dönteni, vajjon Valónánál, Durazzónál vagy még északibb irányban

végződnek-e. Ezzel bizonyos összefüggésben van a szerb kereskedelmi kikötő kérdése. Egy másik kérdés Albánia jövő fővárosának kérdése.

Az Ügyvédszövetség gyűlése.

Ismertetni fogják az új törvényeket.

Az Ügyvédszövetség nagyváradi osztálya népes és látogatott gyűlést tartott tegnap az ügyvédi kamara dísztermében. A gyűlésen a szövetség tagjai nagy számmal vettek részt dr. Adorján Emil elnökle alatt.

Az ülés első pontja a sérelmek előterjesztése volt. Abban állapodtak meg, hogy az egyes sérelmeket pozitív panaszok formájában az elnökség fogja a törvényszék, vagy a tábla elnökénél előterjeszteni, hogy így az esetleges tapasztalt bajok orvosoltassanak. Remélik, hogy ennek a fel lépésnek meglesz a méltó eredménye.

Most következett a gyűlés legérdekesebb pontja. Elhatározta ugyanis a szövetség, hogy a rohamosan életbelépő új törvények ismertetését rendszeres előadások, szemináriumok tartásával fogják végezni. Ezen az uton praktikus és könnyű módját választották annak, hogy az új törvényeket hamarosan és alaposan megismerje minden ügyvéd.

Somogyi Ödön dr. szövetségi titkár terjesztette elő a választmánynak erre vonatkozó javaslatát, melyet teljes egészében egyhangulag magukévá tettek az ügyvédek. Elhatározták, hogy bizottságot küldenek ki további teendőik és a részletes program megállapítására. A bizottság tagjai: dr. Perczel Adolf, dr. Rezső Mór, dr. Ney Pál, dr.

Steiner Sándor, dr. Grósz Imre, dr. Stern László, dr. Kovács Zsigmond és dr. Fleischer Béla.

A kollektív szerződések készítése céljából szintén bizottságot küldenek ki.

Az ülés utolsó tárgya az évi közgyűlés előkészítése volt. A közgyűlést május 2-án fogják tartani, s ezen a gyűlésen újjászervezik a tisztkart. Tekintettel arra, hogy a szövetség mostani tisztkara nagyrészt bekerült az ügyvédi kamara mostani tisztviselelő karába, ez a tisztkar nem választható újra. Az új tisztviselelő kar választására jelölő bizottságot küldtek ki.

Megérkezett a kifütyölt operette.

Erdélyi Miklós nyilatkozik a Böském előadásáról.

A színházzal, szindarabokkal s egyáltalán minden forradalmi termékkel szemben következetes, higgadt politikát követtünk. Nem hangulatok után indulunk a kritikában s nem csupán szórakozást keresünk a színházban, hanem zavartalan, művészi élvezetet.

Magasabb igényekkel állunk elő a Böském című operettel szemben is. A Szigligeti színház mindig érdemes arra, hogy megnézzük: mit akarnak lámpái elé vinni. Sikertől bebizonyítanunk, hogy a Böském nem üti meg a mértéket, amit Nagyváradon a tisztesseges operettek számára állított fel a közönség józólése. Ezt maga a szerző is belátta.

Megirtuk, hogy Szomori Emil az operette szövegírója késznek nyilatkozott felszólalásunk után kidobni a szövegből azokat a jeleneteket, amelyek sértik a józólést. Budapesti viharos tüntetés volt a darab ellen. Ez a tüntetés jogos felháborodás volt, mert a szerző apácákat és zárdai növendékeket állított be olyan helyzetbe, amely kihívja minden művelt ember lesújtó kritikáját.

Erdélyi Miklós ragaszkodott a darab előadásához még a budapesti tüntetés után is. Azonban a szerző nem engedte meg, hogy az eredeti szituációkkal hozza le a darabot Nagyváradra. Mint jeleztük, a darabot a szerző átdolgozta.

Mindemellett Erdélyi, aki jelen volt a Népooperában a tüntetés alatt, igyekezett kivenni a darabból mindazt, ami felháborodásra adna alkalmat. Munkatársunk beszélt az igazgatóval, aki már próbákat is tartott a „Böském”-ből.

— Én magam fogom rendezni a darabot, mondotta Erdélyi, mert láttam Pesten és minden áron el akarom kerülni, hogy itt valami tüntetés legyen. De nem is illik olyat színpadra vinni, mint amit Pesten bemutatnak. Ott voltam azon az előadáson amelyen a Szt. Imre Kör tüntetett. A fütyvihar akkor tört ki, mikor a zárda növendékei egy fürdőhelyen trikóban jelentek meg és mikor harangozni kezdenek Ave Máriára, ilyen kosztümben ereszkednek térdre. Ez a durva áhítat-sértés annyira felháborította a közönséget, hogy rettenetes fütyölésbe kezdett.

— Ezt a jelenetet én úgy fogom színre hozni, hogy a világi [intézeti] növendékek teljes fürdő-kosztümben fognak kivo-

kesztő szerencséseje, hogy már nem tiltakozhatnak ellene.

De nézzük a novellákat.

Mesét keresel jámbor olvasó? Az nem sok van. Ami volna, az meg olyan, hogy a szegény pirját kergeti az arcodra. Undor fog el arra a gondolatra, hogy valamelyiket kivonatoljam. Az erkölcsi poecolya, a moesok kultusza az egész könyv. Verstnek benne Heltai Jenő, Szomory Dezső és Miklós Jenő. Szinte kisír a környezetéből Móríc Zsigmond „Hét krajcár”-ja. Szini Gyula novellája sem érezheti jól magát az olyan társaságban, ahol a kitarítottakat, az elbukottakat dicséri minden, ahol az írónak egyetlen célja az érzékiség csiklandozása, önmaguk megutálatása. Hogy Molnár Ferenc miért az itt köztölt sületlenségét találja legjobb irásának, azt csak ő tudhatja. Ady novellájára nézve szinte jellemző önéletrajzának egy kitétele: „sajnos gyakran kell egy-egy szanatóriumba be-bevonulnom egészségét foltozni!”

Hogy a szeméiben ilyen élvezettel turkálhasson valaki, mint ezek a „magyar irodalom mesterei.” Azt megérteni is nehéz. Szerencsére, akik legtöbb moeskot tudtak összeszedni írásaikban, azok önéletrajzukban következetesen hivatkoznak Párisra, Londonra. Itt gyűjtötték ezeket. „Párisban talán husz évig voltam hetérak, színésznök, írók és demonok kegyence” — mondja Szomory Dezső. Mondom, szerencsére így van. Ebből ugyanis azt látjuk, hogy nem a magyar irodalmat mutatják be a kulturvilágnak. — Hála Istennek, ettől el is késtek. — Ellenkezőleg. A külföldi irodalom szennyét, moesokját csempézik be a magyar irodalomba. Bűnös gyávasága a magyar közönségnek, hogy ezt türi.

Éretlen, romlott lelkű suhancoknak,

perverz hajlamu teremteseknek tetszik ez az irodalom. Ertheto. Így van aztán, hogy „minden év új seregét hozza hozzájuk az iskolás fiataloknak, leányoknak és fiúknak.” — (Ady önéletrajza.) S ezek csinálják a magyar „irodalmat”!

Nyelvezetük, hangjuk legtöbbször sérti a fület. Mintha keresve-keresnék, ami érthetetlen, magyartalan, de talán elsősorban azt, ami közelebb viszi őket az állathoz. Minduntalan figyelmeztetik az olvasót, hogy emberbőrbe öltözött állatokról (lásd a régi mondást: „ismerd meg tenmagadat”) beszélnek. Csak néhány szemelvényt: „Az ember nagyon szomorú állat, akinek akkor is muszáj szeretni, mikor nincs kedve hozzá!” (Ady) (Annyira megtetszett neki, háromszor is ismétli.) Vagy: „Itt nagy titkok vannak. Én fogom magamat és csókok nagy küzdelmek után és a vége az, hogy valaki, aki előttem járt, megmérgezi a csókomat.” (Ady.) Kifejezéseikért, ha él szóval mondanák el, a legközönségesebb társaságból kilöknék őket. Mutatóba csak kettőt: „Elégge nem ismertem, s elégge belerondított az életembe” (Ady) „Neki lendülve, egy-kettő, mint aki hány készül, csókot pittyentett rá, a végéskig megcsókolta. Egy szakál, egy fekete szakál, aminek szaga volt, katonaszaga, himszaga és ize volt, egy csöppet olajos” — (Szomory).

Hát nem undorító ez?

Bárkinek ajánlhatjuk, hogy kerülje ezt a könyvet mint a trágyadombot, mint a rothadó dögöt, és mint a bélpoklost. Ha a magyar közönség ezeket a hajmeresztő ocsmányságokat, ezt az istáloszagu szellemi táplálékot beveszi, akkor igazán megérdemljük, hogy ilyen íróink legyenek!

—Sz. —N.

nulni és mielőtt fürödni mennének, leborulnak és azt mondják:

— Imádkozzunk, hogy a fürdés alatt ne érjen bennünket semmiféle szerencsétlenség. (Nem gondolja az igazgató, hogy az imádságnak még ilyen beállítása sem valami izléses?)

— Az operettből már fojnak a próbák. A szereposztás is megtörtént A Böském címszerepét *Szentgyörgyi Márta* fogja játszani. Eliza nevelőnő *Kerényi Irén* lesz, az igazgatónő *T. Pogány Janka*, Ipuszi hadnagy *Tompa*, a tábornok *Sik*, polgármester *Leővey* és a bíró *Szarvasi*.

— A szindarabot úgy tűzöm ki előadásra, hogy a „B” bérlet birtokosai is láthassák. Vasárnap adjuk bérletszünetben, azután közbe vesszük a *Mandarint* és csütörtökön, pénteken és szombaton ismét műsorra vesszük a Böskémet.

— Ó milyen szerencsések lesznek a pénteki bérlők! . . . Lám — ez a figyelmes direktor nekik juttatta a Böskémet. . . . Csak el ne aludjanak az unalomtól.

Szokoly Tamás halála

Ma helyezik örök nyugalomra Szokoly Tamás tetemeit. A megboldogult temetése ma reggel 9 órakor lesz. Tegnap a váradi társadalom minden rétegéből küldték a szebbnél-szebb koszorukat az elhunyt ravatalára.

A nagyváradi függetlenségi és 48-as párt választmánya tegnap délelőtt dr. Adorján Emil elnöklésével rendkívüli ülést tartott, amelyen a párt részvétét fejezték ki.

Dr. Adorján Emil elnök igazi, őszinte részvét hangján emlékezett meg arról a mérhetetlen veszteségről, mely Szokoly Tamás elhunytával a függetlenségi és 48-as pártot érte.

Majd a következő indítványt terjesztette elő:

1. A függetlenségi és 48-as pártkör választmánya jegyzőkönyvileg örökítse meg elhunyt vezérének és elnökének, Szokoly Tamásnak érdemeit és erről jegyzőkönyvi kivonatban az elhunyt özvegyét és családját értesítse. 2. Az elhunyt ravatalára a párt koszorút helyez nyomban a gyűlés után az elnökség és a megjelent tagok részvételével. 3. A temetésen a párt tagjai diszlobogó alatt testületileg vesznek részt és e végből a temetés napján a kör helyiségében fél 9 órakor gyülekeznek a párt és kör tagjai. A temetésen a párt nevében dr. Stokker József társelnök fogja elbucuztatni az elhunytat. 4. A párt elhunyt elnökének az arcképét megfesteti és a kör tanácstermében fogja elhelyezni. 5. Szokoly Tamás nevére alapítványt tesz a párt tagjai hozzájárulásával, melynek kamataiból minden év április 14-én, a halálozás évfordulóján a magyar történelemből jeles iskolás tanuló fog jutalomban részesülni.

A választmány az indítványokat egyhangulag elfogadta. Ezután a választmány tagjai, dr. Adorján Emil, dr. Olasz Béla és dr. Stokker József társelnökök vezetésével a gyászházhoz vonultak. Megtekintették a ravatalt és elhelyezték a függetlenségi és 48-as párt hatalmas, élő virágból font koszoruját, melynek széles nemzeti színű szalagján ez a felírás olvasható:

Felejthetetlen elnökének — A nagyváradi függetlenségi és 48-as párt.

A gyászháznál egyenként fejezték ki részvétüket a párt tagjai a fájdalomtól megtört és lesújtott özvegy és családja előtt.

A pártvezetőség abban állapodott meg, hogy dr. Stokker József a gyászbeszédet a 48-as népkör helyisége előtt a színház mögött levő kis térségen mondja el.

A városi pénztárpanama ügye a bíróság előtt.

Detrich, Budaházy és Klemens Péter a vádlottak padján. Kihallgatták a vádlottakat.

A nagyváradi kir. törvényszék büntető-bírósága tegnap kezdte tárgyalni az immár 1911. év óta tartó szenzációs városi pénztárpanama ügyét. Nagy és nehéz munkát vett igénybe a vizsgálat, s így csak most érett meg főtárgyalásra a bűnügy. Három vádlottja va bűnpörnek: *Detrich* Tibor volt számtiszt, *Budaházy* Kálmán városi könyvvezető, akiket az ügyész a csalások egész sorozatával vádol el és *Klemens* Péter, aki ellen két büncselekmény elkövetése miatt emelt vádat az ügyész.

A kir. törvényszék *Ember Géza* törvényszéki bíró elnöklelte alatt tárgyalja az ügyet. Szavazóbiák: *Palánkay* Károly és *Imecs* Illés. A vádat dr. *Thury* Endre kir. ügyész képviseli, a vádlottak védelmét dr. *Fráter* Pál, dr. *Popity* János és dr. *Medvigy* Gábor ügyvédek látják el. Szakértő: *Dubányi* Imre miniszteri számvizsgáló, a városnak, mint sértettnek képviselői *Rimler* Károly polgármester és dr. *Thury* László városi tiszti főügyész.

A tárgyalás.

Reggel 9 órakor élénk érdeklődés mellett nyitja meg a tárgyalást *Ember Géza* elnök. A tárgyalás sorrendje tekintetében úgy határozott a bíróság, hogy az ügyészi vádirat egyes vádpontjait a vádlottak előtt felolvassa s ezek szerint adják elő a vádlottak mondanivalójukat. Mindenekelőtt megállapítják a vádlottak személyazonosságát.

Ezután következett az elsőrendű vádlott,

Detrich Tibor

kihallgatása. Elegáns megjelenésű szőke fiatalember, fekete ruhában áll a bíróság előtt. Nyugodtan, bátran adja elő vallomását. Nem tagadja bűnét.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Igen.

— Sorra vesszük az egyes vádpontokban felsorolt tételeket, mindenikre megteheti észrevételeit.

Palánkay Károly szavazó bíró olvassa a vádiratot az egyes tételek szerint.

Első pont az *Andrényi* cég nyugtáján felvett 685 kor. 25 fill.

— Hogy vette fel az összeget?

— Budaházyval együtt csináltuk a dolgot. Erről a nyugtáról *Budaházy* vágta le az ellenőrzési számot.

— A pénzzel mit csináltak. Megosztottak rajta?

— Igen. Nem tudom már biztosan, hogy mennyit adtam át belőle Budaházy-nak. Azt hiszem, körülbelül felét.

— Mi címen vette fel maga a pénzt?

— Mint az *Andrényi* cég megbízottja.

— Nem tünt fel, hogy maga mint a cégek megbízottja szerepelt?

— Nem.

A *Haas* Lipót féle 240 koronás nyugta. Erről beismeri, hogy a javítást ő eszközölte, de a teljes összeget Budaházy-nak adta át.

— Nekem akkor volt pénzem. Budaházy-nak pedig szüksége volt a pénzre, s így az egész összeg az övé lett.

1911. június 14 én *Sugár* Vilmos nyugtáján 1411 korona 80 fillért vettek fel a vízvezetési alap terhére.

— Ki vette fel a pénzt?

— Én vettem fel. Budaházy tanácsolta, hogy a vízvezetési alappal leginkább lehet dolgozni, mert azt nem veszik észre. Ő biztatott is különben, hogy ne féljek.

S így mennek végig tovább az egyes tételeken.

Rendes Vilmos 639 koronás számláját, *Pethő* Zsigmond 618 koronás nyugtáját fiktették ki ismételtén.

A *Schwartz* és *Ullmann* cég többször szerepel 1000 koronán felül álló tételekkel.

— Az összegeket a vízvezetési alapba vettük fel. Akkor *Klemens* volt a pénztáros, őt ejtettük tévedésbe. Mondtam Budaházy-nak, hogy feltűnő lesz a dolog, de ő biztatott, hogy ne féljek.

Sorra jönnek a következő tételek. A *Kemény* Béla 5000 koronás nyugtájáról beismeri, hogy az összeget egyedül vette fel. Budaházy-nak nincs benne része.

— Mire költötte a rengeteg pénzt?

— Kényelmesen szépen éltem. Ruhára, mulatságra, kölcsönökre ment el.

— Budaházy azt állítja, hogy nem kapott öntől pénzt. Ha kapott volna, akkor nem küzd folytonosan nyomasztó adósságokkal.

— De igen. Mikor felvettem a pénzt, rendesen neki is adtam.

Elmondja ezután, hogy tudódott ki az egész dolog.

— Mikor lemondtam az állásomról, Budaházy folyton kért, hogy valahogy tisztázzam az ügyet. Mikor minden kitudódott, kérdeztem Budaházytól mit tegyek! Azt tanácsolta, hogy löjjem főbe magam, vagy szökjek ki gyorsan Amerikába. Kérte azután, hogy adjak neki írásbeli nyilatkozatot, amellyel igazoljam, hogy neki nincs része a sikkasztásban. Én megígértem neki telefonon is, de aztán táviratoztam, hogy nem adok neki ilyen nyilatkozatot.

Budaházy Kálmán

kihallgatása következett most. Tagad mindent.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem, nincs semmi részem az egész dologban.

Detrich: De igenis együtt csináltuk a manipulációt és ön is kapott mindig a pénzből.

Budaházy: Nem kaptam én egy fillért sem. Nincs részem ezekben a dolgokban. Ha pénzt kaptam volna, nem nyomorgok és nem küzdök állandóan agósságokkal. Majd minden nap tüztek ki ellenem árverést.

Elnök: Hogy van az, hogy a fizetése le volt foglalva, mégis fényesen éltek, kávéházba jártak.

— Nem éltünk mi fényesen. S nemcsak nekem volt fizetésem, hanem feleségemnek is.

— A nyugtákat önnek kell kezelni, hogy lehetett azokat hamisítani, ha nem tud róla. Okmányok tűntek el.

— Óriási restanciánk volt mindég, s nem tagadom, a felhalmozott munka miatt hanyagul kezeltem a nyugtákat, nem gyártam eléggé.

Az egyes tételeket sorba tagadja.

Az 21. tételnél elismeri, hogy jogtalanul, előre vette fel a fizetését, de ezt mások is megtették. Nem is akart beleegyezni *Klemens*, de addig kérte, míg beleegyezett. Azt azonban tagadja, hogy kétszer vette volna fel a fizetését.

A 23. tétel. A közuti alap terhére *Detrich* és *Klemens* együtt 200 korona sikkasztás történt. 676 koronát 876 koronára igazított ki. Ez a *Klemens*-féle hiány.

Ezzel a 200 koronával akart *Klemens* pénztári hiányán segíteni.

— Tagadom. Összeadási hibából keletkezett az egész.

— Miként magyarázza meg, hogy épp ezekben az időkben fényesen élt, kávéházakban pezsgőzött, adósságait fizette?

— Kölcsönhöz jutottam. Nem is éltünk fényesen. Az a két házi összejövetel alig került néhány koronába. A Pannonia-kávé-

házi pezsgőzéssel, mintegy száz koronával most is adós vagyok.

— De hát miért rendezett kávéházi mulatságot, ha anyagiakkal küzdött.

— Épp az a bajom, hogy tulságosan szerettem az italt. A rossz anyagi helyzetem miatt el voltam keseredve.

Szembesítik Detrich Tiborral, aki továbbra is állítja, hogy együtt manipuláltak. Budaházy tagadja.

Végül

Klemens Pétert

hallgatta ki a bíróság.

A vádirat két rendbeli Detrich és Budaházyval elkövetett hivatali sikkasztással vádolja. Egyik a már említett 200 korona, másik pedig, hogy beleegyezett Budaházy jogtalan 366 koronányi fizetésének felvételébe.

— Elismeri, hogy bűnös?

— Nem.

Előadja, hogy egyszer, a pénztárban hiánya volt körülbelül 200 korona, pénzt akart kölcsönkérni, de a következő héten körülbelül ugyanennyi többlete volt, ezzel pótolta a hiányt.

Elnök: Figyelmeztetem, hogy a rendőrségnél egészen máskép vallott, őszintén beismert mindent. Beismerte, hogy Budaházy nyilatkozott, hogy a következő fizetésnél 200 korona többletet számol s azzal pótolja a hiányt. Így is történt.

— A rendőrségnél ráhagytam mindent, amit mondtak. Meglepetésszerűen jött az egész dolog.

A másik tételnél tényleg megengedte, hogy Budaházy előre felvegye a fizetését, de a második felvételtől nincs tudomása.

A többi büncselekményekről, amelyeket Detrich és Budaházy együtt követtek el, nincs és nem is volt tudomása. Nem vett észre akkor semmi szabálytalanságot.

A tárgyalás Klemens kihallgatásával véget ért.

Ma kezdődnek a tanúkihallgatások.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia Szegfű Gyula ellen.

A főiskolai hallgatók országos tiltakozó gyűlése Kassán.

A nagyváradi kir. jogakadémia ifjúsága tegnap d. u. rendkívüli gyűlést tartott, hogy tiltakozzék Szegfű Gyula a „Száműzött Rákóczi” c. könyvének hamis és a történelmi tényekkel homlokegyenest ellenkező tartalma és tendenciája ellen.

A jogászfifjúság a tegnapi gyűlésén egyhangulag kimondta, hogy tiltakozik Szegfű Gyula könyvének hamis tendenciája ellen, amelyben minden igaz alapot nélkülözve Rákóczit úgy állítja elének, mint aki egy szálamraméltó, céltalan és üres eszmékért harcoló ember lett volna. Megvetésüket fejezték ki Szegfű iránt, aki bár magyar születésű ember, nem átalotta a nagy fejedelem nevét és szent emlékét kegyetlen kezekkel megbolygatni.

Együttal kimondták, hogy a nagy fejedelem emléke iránt továbbra is örök hűséggel, lángoló szeretettel fognak viselkedni és egyhangulag határozzák el Nizsalovszky Endre indítványára közös lelkesedéssel, hogy a nagyváradi kir. kath. jogakadémia olvasóterme számára meg fogják szerezni Rákóczi Ferencnek, a nagy fejedelemnek az arcképét.

Az erre szükséges összeget maga a jogász ifjúság fogja összeadni.

Végül elhatározták, hogy a magyaror-

országi főiskolai hallgatóság folyó hó 26-án, Kassán tartandó országos tiltakozó gyűlésén a nagyváradi jogász ifjúság is részt fog venni.

A váradi jogászok közül körülbelül tizen lesznek majd jelen ezen a tiltakozó gyűlésen, hogy ők is kimutassák és kimondják, hogy Rákóczi nemes eszmékért, nemes célokért, a népjogokért küzdött és emléke mindig szent és tiszta lesz előttünk.

A delegációk egybehívása. A hivatalos tegnapi számában öfelsége gróf Berchtold külügyminiszterhez, Tisza gróf magyar és Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökhöz intézet kézirattal a delegációkat ápr. hó 28-ára Budapestre hívta össze.

..HIREK..

■■■

*** A kalocsai érseki szék betöltése.** A „Magyar Kurir” hirdása folytán tegnap megírtuk, a mit a Magyar Kurir mint bevégzett tény közölt a kalocsai érseki szék betöltésére nézve. Erre vonatkozólag ujabban arról értesültünk, hogy a Magyar Kurir kombinációja még korai.

*** Nagycsütörtök a gör. katolikusoknál.** A görög szertartásúaknak most van a nagycsütörtök. A nagycsütörtök alkalmából ma d. e. 9 órakor Radu Demeter gör. kath. püspök végzi a nagy misét, mely alatt olaj- és krizmaszentelést végez. A lábmosást mise alatt tartja a püspök s 12 theológus fogja képviselni a 12 apostolt. Ma szenteli fel a püspök diakonussá Campian Miklós és Marcus István végzett theológusokat, kiket a husvéti mise alatt szentel fel a püspök áldozópapokká.

Mise alatt a theológusok vegyes kara énekel.

*** Országos gyermekvédelmi kongresszus Nagyváradon.** Igen érdekes és fontos jelentőségű kongresszus veszi ma kezdetét Nagyváradon. Az Országos Gyermekvédelmi kongresszus, mint már annak idején többször megírtuk, ugyanis ma kezdődik. A kongresszuson a magyarországi gyermekmenhelyek igazgatói csaknem teljes számban vesznek részt. Tegnap este már 30 igazgató érkezett városunkba, akiket dr. Edelmann Menyhért, a nagyváradi gyermekmenhely igazgatója fogadott. Ugyancsak tegnap érkeztek Ruffy Pál és Kőszeghy Sándor miniszteri tanácsosok is. A kongresszus ma délelőtt 9 órakor kezdődik a város háza nagytermében. A kongresszus az összes gyermekvédelmi kérdéseket fogja tárgyalni. A nagy anyagra való tekintettel a kongresszus előreláthatólag 10 napig fog tartani. Az elnöki tisztet Kőszeghy Sándor miniszteri tanácsos tölti be.

*** Csoportkép a püspöki kar tagjairól.** Az Országos Katolikus Szövetség a püspöki kar tagjainak arcképeiről egy csoportot állított össze s azt letényképezte. A csoport közepén van Csernoch János dr. hercegprimás arcképe s a körül rang és kinevezési sorrendben a kar tagjai. A képet az Országos Katolikus Szövetség levelezőlap formában is sokszorosította.

*** Kongregációi élet.** Ma délután 5 órakor tartja rendes összejövetelét a Szent László menedékházban az Urnők Mária kongregációja és fél 7 órakor lesz az Urak Mária kongregációjának gyűlése a szokott helyen.

*** Szavazó körök a vármegyében.** Tegnap egyszerre két járásban is elkészült az új szavazó körök beosztására vonatkozó fősztolgabirói javaslat. Az egyiket Halász Elemér margitai fősztolgabiró tette meg. A javaslat szerint a margitai járásban három szavazó kör lesz. És pedig, Margita, Kozmaalmás és Felsőderna. Ismerve a margitai járás földrajzi fekvését és más megfontolandó körülményeit, ezt a megoldást tekinthetjük a legpraktikusabbnak. A másik javaslatot a magyaresékei járás fősztolgabirója tette meg. Ertsey Zsigmond járási értekezlet elé vitte az ügyet. Az értekezletet tegnap tartották meg. Alapos megfontolás után abban állapodtak meg, hogy a magyaresékei járásban három szavazó kör létesítését találják célszerűnek. Eszerint Magyaresékén, Bihardobrosdon és Venteren lesz szavazó kör.

*** Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Kosztelni István aradi adóhivatali gyakornokot a magyaresékei m. kir. adóhivatalhoz a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte nevezte ki.

*** A honvéd huszároknak** parádés napjuk lesz a jövő héten. A tavaszi szemle megtartására Nagyváradra érkezik báró Hauer altábornagy, lovassági felügyelő Budapestről. Vele együtt érkezik báró Nagy Gyula hadosztályparancsnok Debrecenből. A két katonai méltóság méltó fogadására, no meg a szemlére is erősen készül a váradi garnizon.

*** Elek Pál meghalt.** Bécsből jelentik: Bäden mellett egy szanatóriumban ma d. u. 2 órakor hirtelen meghalt Elek Pál a Magyar Bank igazgatója, aki tudvalevőleg nagy szerepet játszott a Lukács-pörben és akit betegsége miatt nem hallgathattak ki.

*** A miniszter adománya.** A földmivelésügyi miniszter tegnap táviratilag értesítette az alispánt, hogy Szombatság község részére 1915 május 1-től 1928 május 1-ig évi 400 korona segélyt engedélyezett legelővel támogatása címen. A miniszter a segélyt természetesen megfelelő feltételek betartásához fűzte.

*** Temetés.** Tegnap délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Kasza Lajos postaaltiszt hült tetemeit. A temetésen nagy közönség vett részt. Krammer Károly postafőfelügyelő vezetése alatt a tisztikar tagjai nagy számmal, a postaaltisztek és szolgák pedig testületileg vettek részt a temetésen. A masszív érekeporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A gyászszertartást Imrik S. Zoltán esperes-plébános végezte segédlettel. Koszorúkat helyeztek a koporsóra a családtagokon és rokonokon kívül az Oláh-család, a postaaltisztek és szolgák, kézbesítő kartársai, Denderle József és neje, Kasza János és családja, Farkas Elek és neje, Jánky Sándor és családja, Balogh Ferenc és családja, a Hajnal család, özv. Kasza Antalné, Szépe Béláné, Kóta Imre, özv. Diószeghy Ferencné, Eröss Sándor és neje, Pál Ferenc és neje. Az engesztelő szentmiseáldozat holnap, pénteken reggel fél 8 órakor lesz megtartva az olasz plébánia templomban. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **Mükedvelő előadás a Kath. Legényegyletben.** Vasárnap április 19-én az egyleti ifjuság a jól sikerült előadást megismételi, kibővítve a műsort vetített kép előadással. A bécsi eucharisztikus kongresszusról. A vetített kép előadást dr. Lestyán Endre plébános fogja tartani, aki a kongresszuson személyesen vett részt. Belépti-díj. Fenntartott hely 1 korona. Ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér. Az előadás kezdete 5 órakor.

* **Tűz a Szent János-utcán.** Éjjeli 2 órakor tűzilárma verte fel a Szent János-utca csendjét. Reich Sándor fűszerkereskedő üzletében tűz támadt és a nyílásokon hatalmas füstoszlopok omlottak az utcára, mely a gyorsan kivonult tűzoltóság oltási munkáját megnehezítette. Félórás munka után a tüzet mely már a mennyezetbe is belekapott sikerült lokalizálni. A rendőrség részéről Egely Alajos kapitány jelent meg egy szakasz rendőr élén.

* **Borzalmas lelet.** Alsókubinból jelentik: Jzv. Ripény Jánosné, ref. lelkész özvegye, kilencenapi távollét után tegnap érkezett haza. Mikor lakásának ajtaját kinyitotta rémes hullabűz tödült ki a lakásból. A bejárat közelében pedig egy feloszlásnak indult női hulla feküdt. A nyomozás során kiderült, hogy Ripényné lakásába távozása előtt egy mantrikus asszony lopózott be, akire a háziasszony rázárta az ajtót. A szerencsétlen beteg asszony éhen pusztult el a bezárt lakásban.

* **Zsélyi Aladár lezuhant.** Valami különös fátum üldözi a mi derék, jobb sorsra érdemes aviatikusainkat. Közülök a legjobbakat, a legzseniálisabbakat üldözi egyre a végzet s egyik a másik után zuhan le, nemcsak fáradságos munkájával épített gépét törve össze, hanem a saját testét is. Tegnap hajnalban újra szerencsétlenség történt a rákosi repülőtérrel s ezúttal Zsélyi Aladár mérnök lett áldozatává az aviatikának. Zsélyi Aladár egyszer már lezuhant a rákosi repülőtérrel s míg ő maga súlyos állapotban került szanatóriumba, a gépe teljesen összetört. Zsélyi Aladár mostanában hajnalonként próbapüléseket végzett a rákosi mezőn új géppel, amelynek ki kellett próbálni kormányát és motorját. Tegnap hajnalban is ott szorgalmatoskodott Zsélyi Aladár a Rákoson és nem nagy magasságban repült. Mintegy tíz méter magasan lehetett tegnap reggel 6 óra után, amikor a gépe egyszerre csak megbillent a levegőben és törött szárnyu madár módjára lezuhant a földre. A telepen csak kevesen voltak. Papp asztalos, aki a légesavarokat csinálja az aviatikusoknak és a telep felügyelője sietett Zsélyi Aladár segítségére. Kihúzták a romok alól — mert a gép teljesen összetört és a mentőket hívták hozzá. A mentők konstatálták, hogy balkarjait két helyen eltörték s az orrán súlyos zúzódást szenvedett s azután bevitték a Szent István-kórház sebészeti osztályára, ahol ápolás alá vették.

* **Ma nyílik meg a Vigadó mozgó varieté.** A város közönsége nagy érdeklődéssel várja a Vigadó mozgó szenzációs ujjátását, amelynek ma lesz a premierje. Elsőrendű attrakciók és kabarészmok fogják élénkíteni a mozgó képek műsorát. Igazi sláger lesz *Szentgyörgyi Márta* fellépése fővárosi kabaré számokkal. Pompás bohózat társulatot szerzőltetett az igazgatóság, a vezető és konferenciér *Sárai Sz. Károly* modern dalhumorista. Világhírű külföldi attrakciók is érkeztek. Előadás este 7 és 9 órakor.

x **Szölőkaró** első osztályu száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: **Weiszberger és Társa** cég várad-velencei fatelepen. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

x **A korzó szenzációs látványossága** lesz az a ragyogó, világvárosias üzlet-helyiség, mely a jövő héten nyílik meg a zárda épületében A Trieszti Kávó, Tea és angol rum közvetlen behozatala című nagyszabású vállalat ez, melynek tulajdonosai széles körben előnyösen ismert nagyvárad kereskedők, Aszódy és Palotai. Ilyen üzletek csak a tengerparti nagyvárosokban vannak s bizonyos, hogy Aszódy Mihály, az üzlet társtulajdonosa, a kitűnő renoméjú kereskedő nagy szorgalmat tesz a fogyasztó közönségnek a fényes új cég megalkotásával. A vállalatot, mely a fejlődő Nagyvárad kereskedelmi összeköttetését a külfölddel állandóan fenntartja s a város kávépiacát fejleszti, díszére fog válni a városnak.

x **Női finom párthi fél cipők K 5,** női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 8, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkei legelőcsőbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőné** Szt. János-utca Kispipa mellett.

x **Tölgyszölőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihardobrosd állomáson, legelőcsőbb egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testegyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **A tavasz örömeit teljesen kiaknázhajta** akkor ha önértétét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos határu szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág krém” feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában” 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

* **Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselédszobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar-megyei Takarékpénztárnál.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal keesegető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar-megyei Takarékpénztár.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nél, Kossuth-utca 6 szám.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12 50 és 16 50 kizárólag

Reichard Dezső

cégüél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglaltva szájpadiás
nőkül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmuokálát fog és
gyökér húzás és tartós fogtömö-
seket készít

Engel Dezső,

viszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Csütörtök: Éjjeli ülések. (Bemutató.)
Péntek: Éjjeli ülések,
Szombat: Éjjeli ülések.
Vasárnap délután: Bibliás asszony; este:
Tündérlaki lányok. (Bemutató.)

A közönség figyelmébe. A színházi előadások e hó 16-ától, tehát a mai naptól kezdve, esti 8 órakor veszik kezdetüket.

Éjjeli ülések. Pénteken este Fazekas Géza nagyváradai ügyészségi irodatiszt vigjátékát, az Éjjeli üléseket tűzte műsorra az igazgatóság. Az Éjjeli ülések a szerepekhez mért, nagyon jó kiosztásban kerül színre, úgy hogy a pénteki bemutató igen élvezetesnek ígérkezik.

EGYESÜLETEK

A Katholikus Legényegylet kabaré délutánja. Husvét első napján délután jól sikerült kabarét rendezett a Kath. Legényegylet ifjusága. Minden száma pompás és kacagató volt, melyet nagyban emelt az előadók ügyessége. A megjelent előkelő és válogatott közönség a legnagyobb megelégedéssel és legjobb kedéllyel távozott el az egylet helyiségéből. De hogy is ne. El lehetett mondani, 1000 arany annak, aki nem kacag. Az a kedélyesség, mely a szereplőket áthatotta, át ragadt a közönségre is és felejthetetlen lesz még sokáig. Gratulálunk a szereplőknek ügyes játékuikért, s a Katholikus Legényegylet vezetőségének, hogy fáradságot nem ismerve a legmagasabb nívón tartja az egyesületet.

IGAZSÁG- SZOIGÁLTATÁS

Ejszakába nyúló tárgyalás.

Életbelépett az új esküdtbírósi törvény.

A nagyváradai kir. törvényszék esküdtbírósa tegnap tárgyalta először az új esküdtbírósi törvény alapján.

Sajtóper volt az első ügy, mely az új törvény szerint került tárgyalás alá, az első az egész országban.

Szabó Károly asztalos volt a vádlott, aki a Nagyvárad 1913. évi augusztus 13-iki számában egy nyilatkozatot adott le a közönség köre rovatban. A nyilatkozatra egy diószegi állomásnál történt incidens adott alkalmat, amely Szabó Károly és Illyés Viktor vasúti tisztviselő közt történt. Illyés a jegyváltásnál gorombáskodott vele, ujságot olvasott ahelyett, hogy jegyet adott volna, s paraszthoz illő módon viselkedett vele.

A cikk hangját sértőnek találta a tisztviselő, s megindult a sajtóper Szabó Károly

ellen. Szöllösy törvényszéki bíró elnökletével tárgyalta az ügyet. A vádat dr. Medvigy kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Papp János ügyvéd látta el.

Sajtópöröknél az új törvény alapján nem vonul be az elnök az esküdtekhez tárgyalni s így csak a kérdések feltételében van az eltérés.

A bizonyítás lefolytatásánál hosszas tanácskozás után szövegezte meg a bíróság a kérdéseket. Hat ténykérdést és három jogi kérdést állítottak fel.

A perbeszéd után este 9-kor mondta el az elnök resüméjét, hivatkozva, hogy az új törvény szerint most tárgyalnak először, majd megmagyarázta az új törvény alapján ketté választott kérdéseket.

Az esküdtek nem bűnösnek mondták ki a vádlottat, illetve bebizonyítottak vették állítását s így a bíróság felmentő ítéletet hozott.

Este fél 11-kor volt vége a tárgyalásnak. Az ügyész semmiségi panasszal élt.

Csöd. A nagyváradai kir. törvényszék elsőbírósa Salamon Béla és Tsa nagyváradai cég ellen elrendelte a csödt. Csödtömegmondok dr. Mayer Márton ügyvéd, helyettese dr. Aczél Sándor ügyvéd. Bejelentési határidő június 5.

SZERKESZTŐI PÓTÁLLÁS

A Nagyváradot még arra sem érdemlünk, hogy a sajtótörvény 20. §-a alapján a helyreigazításra szorítsuk. Mindenki nagyon jól tudja, honnan fúj a szél, miért szeretne — bár arra alap nincs — sajtóper látni összes lapjaink közül épen a N-d. Csak annyit, hogy sem az Andriiska ügyből, sem semmiféle ügyből kifolyólag felelős szerkesztők senkinél nem járt. A mit erről a N-d összefirkál, csak ismerős indokból származó közönséges valótlanosság. Ugy tudjuk, más valaki járt el ebben az ügyben, azt is tudjuk, minő intencióval. Nem fogjuk elfelejteni. A N-dnak pedig azt a jó tanácsot adjuk, maradjon csak a matyók kiállításának ügyénél s a hazafias reklámek 50 százalékos tarifájánál s ne okvetetlenkedjék mások ajtaja előtt. Talán tudja még foglalkoztatni a seprűjét valamivel közelebb a saját háza tájékához.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlettel értektárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

VIGADÓ

mozgó variete.

Folyó hó 16-án csütörtökön a
Vigadó mozgó-variete

ujjonnan való megnyitása!

Előadások este 7 és 9 órakor.

Szentgyörgyi Márta

a Szigligeti-színház műve. znőjének
vendégfellepte.

Paté hirodó
mozgó.

Vidos Jenő
paraszt komikus.

Révész Ilonka
szubret.

Polidor
szerelme

Sárai I. Károly
dal humorista.

mozgó.

Borzsonyi R.
kabaré
énekesnő.

The Whillams
komikus erőturnászok
2 férfi 1 nő.

Conrad Marietta komikus kutyáival.

Ezenkívül az első előadásban 7 órakor

Az első ebéd

vigjáték 1 felvonásban.

A második előadásban 9 órakor

A zongora tanár

bohózat 1 felvonásban.

Teljes 2 órás műsor.

Páholyüllés 1.50. Zsölye 1 K. Támlásszék 70 fill. III. hely 50 fill. Katonák örmesterig és gyermekek a helyárak felét fizetik.

Mindennap 2 előadás, este 7 és 9 órakor, ünnep és vasárnap 4 előadás, délután 3, 5, 7 és 9 órakor.

Telefon 12-21.

TÁVIRÁTOK

Vilmos császár később jön.
Budapest, ápr. 15.

Ma hivatalosan megcáfolták azt a hírt, hogy Vilmos császár a magyar királyt meg fogja látogatni. A látogatásról egyelőre nem lehet szó a király magyarországi tartózkodása alatt, ami nem jelenti a látogatás végleges elmaradását. Mint Berlinből jelentik a látogatás meg fog történni, de csak később.

Beszűntetett sajtóiroda.
Kassa, ápril. 15.

Az új sajtótörvényre való tekintettel a kassai főkapitány ma beszüntette a rendőri sajtóirodát. A főkapitány kijelentette, hogy legközelebb értekezletre hívja össze az újságírókat és velük egyetértőleg fogja a további eljárási módot megállapítani.

A kassai munkapárt jelölése.
Kassa, április 15.

Blanár Béla kassai képviselőnek polgármesterré való választása teljesen bizonyos. Erre való tekintettel ma a kassai munkapárt értekezletet tartott, melyen egyhangú lelkesedéssel dr Vargha Gyula kereskedelmi államtitkárt jelölték. A jelöltet egy 60 tagú küldöttség kéri

fel és hívja meg a programbeszéd megtartására. Vargha e hó 21, vagy 22-én utazik le Kassára, amikor ismertetni fogja programját.

KÖZGAZDASÁG

Az Első Magyar Biztosító Társaság évi mérlege.

A magyarországi biztosító társaságok között első helyet foglal az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság*, amely méltán örvend kiváló tekintélynek az üzletvilágban. Egyike a legrégebb alapításoknak ez az intézet, amely teljesen magyar, s amely működésével jelentékeny hasznára vált az egész magyar közgazdasági és üzleti életünk, szülőanyja lévén számos más, viruló intézetnek is. Kiváló népszerűségét pedig annak a rendkívüli előzékenységnek köszönheti a társaság, amellyel feleivel szemben mindenkor eljár s amellyel azok elismerését mindenkor kivívta.

Most tartotta meg a kitünő hírű intézet évi közgyűlését, a legélénkebb érdeklődés mellett, amikor is a társaság alelnökévé gróf Bánffy Györgyöt választották meg, míg a választmányt gróf Cziráky József és gróf Bethlen Józseffel egészítették ki; az igazgatóság új tagjaiul pedig Berzeviczy Albertet és Gergely Tódort választották meg. A közgyűlés egyhangulag, meglelégedéssel vette tudomásul az igazgatóság beszámolóját a múlt évről: az évi mérleget és zárszámadást.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság évi mérlegét vasárnapi számunkban

közzöltük. Ezt a mérleget minden magyar ember teljes megnyugvással, sőt örömmel fogadhatja, mert kitünik belőle, hogy az intézet közgazdasági életünkben mily fényesen állja meg a helyét s valósággal vezető szerepet visz. Mi sem természetesebb, minthogy a példátlanul súlyos és hosszantartó gazdasági válság az intézet üzletévé befolyással volt; s hogy az eredmény mégis kedvező: az fényes bizonyítéka az Első Magyar Általános Biztosító Társaság mintaszerű vezetésének, jól megalapozott üzleti rendszerének teljes biztonságát nyújtó vagyonának.

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.50
Buza májusra	— — —	12.47
Buza októberre	— — —	11.33
Rozs áprilisra	— — —	10.38
Rozs októberre	— — —	8.67
Zab áprilisra	— — —	7.74
Zab októberre	— — —	7.77
Tengeri májusra	— — —	6.93

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	816.—
Osztrák hitelrészvény	—	615.—
4%-os koronajáradék	—	82.25
Osztr. magy. államv.	—	711.—
Jelzálogbank	—	425.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.50
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	510.50
Keresk. bank	—	3636.—
Rimamurányi	—	656.25
Salgótarjáni kőszén	—	715.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1060.—
Közuti vasut	—	633.50
Városi villamos	—	324.—
Adria	—	614.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRUGER ALADAR.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

Építő és építettő urak figyelmébe!

Ablakok és ajtók

üvegezve és felvasalva bármilyen méretben és mennyiségben kaphatók mérték szerint, és megrendelhetők

Bájer Aladar asztalosnál

Nagyvárad, Bethlen-utca 36. sz.
(Ezelőtt Kiskörös-utca.)

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

BUTORVEVŐKNEK FONTOS!!

TELEFON 11-81.

TONK EMIL butorraktára

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 13., szembe az új Apolló-épülettel,

Nagy raktár elsőrendű háló-, ebédlő és uriszobákból, Teljes hálószobák 340 kor.-tól feljebb.

Vas és rézbutorok

még rövid ideig nagy engedménnyel kiárussítatnak.

TELEFON 11-81.

Elsőrendű kárpitos műhely saját vezetésem alatt.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Mézkitelési Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviselelőnk Nagyvárad és vidékére BIRÓ JÓZSEF ur, ki nagyobb rendeléseket a lehető legjutányosabb árban számítva felvesz.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az új csipke, himzés, harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hűtőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszerket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörüs

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszékkéket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejteléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.